

SADRŽAJ

I DEO	1
POSLOVNE FINANSIJE	1
1. PRAVILA POSLOVNOG FINANSIRANJA	1
1.1. Načela – principi ekonomsko-finansijske politike	1
1.2. Vertikalna i horizontalna pravila finansiranja.....	4
1.2.1. Vertikalna pravila finansiranja	4
1.2.1.1. Pravila za odnos između sopstvenog i tuđeg kapitala	5
1.2.1.2. Pravila za odnos rezervi prema nominalnom kapitalu.....	5
1.2.1.3. Pravila za odnos dugoročnog prema kratkoročnom kapitalu.....	6
1.2.2. Horizontalna pravila finansiranja.....	7
1.2.2.1. Zlatno (bankarsko) pravilo finansiranja.....	7
1.2.2.2. Zlatna bilansna pravila finansiranja.....	8
1.2.2.3. Pravila finansiranja 1:1 i 2:1	9
1.2.2.4. Ostala pravila finansiranja.....	10
2. OBLICI FINANSIRANJA	11
2.1. Samofinansiranje	11
2.1.1. Skriveni oblici samofinansiranja.....	11
2.1.2. Interni izvori samofinansiranja	12
2.1.3. Eksterni izvori samofinansiranja.....	13
2.1.4. Bruto i neto sredstva za samofinansiranje	13
2.2. Zajednička ulaganja	14
2.3. Kreditiranje.....	15
2.3.1. Osnovne vrste kreditiranja.....	15
2.3.2. Ostale vrste kredita.....	16
2.4. Ostali oblici finansiranja	18
3. IZVORI FINANSIRANJA I CENA KAPITALA	21
3.1. Dugoročni izvori finansiranja.....	21
3.1.1. Obveznice	21
3.1.2. Akcije	27
3.1.2.1. Varanti za kupovinu običnih akcija	34
3.1.2.2. Opcije za kupovinu i prodaju običnih akcija.....	34
3.2. Kratkoročni izvori finansiranja	35
3.3. Cena kapitala	39
3.3.1. Cena dugoročnog duga.....	42
3.3.2. Cena kapitala od emisije akcija	42
3.3.3. Cena akumuliranog dobitka.....	43
3.3.4. Cena amortizacije.....	44

4. FINANSIJSKA ANALIZA	44
4.1. Pokazatelji finansijske analize.....	44
4.2. Pokazatelji likvidnosti.....	46
4.2.1. Opšti racio likvidnosti	46
4.2.2. Rigorozni racio likvidnosti	47
4.2.3. Neto obrtna sredstva.....	48
4.3. Pokazatelji aktivnosti.....	49
4.3.1. Koeficijent obrta kupaca	49
4.3.2. Koeficijent obrta zaliha	50
4.3.3. Koeficijent obrta dobavljača.....	51
4.3.4. Koeficijent obrta ukupnih obrtnih sredstava	53
4.3.5. Koeficijent obrta neto obrtnih sredstava	53
4.3.6. Koeficijent obrta fiksnih sredstava	54
4.3.7. Koeficijent obrta ukupnih poslovnih sredstava	55
4.3.8. Koeficijent obrta sopstvenih sredstava.....	56
4.4. Pokazatelji finansijske strukture.....	56
4.4.1. Odnos pozajmljenih prema ukupnim i sopstvenim izvorima finansiranja.....	57
4.4.2. Koeficijent pokrića rashoda na ime kamate	58
4.4.3. Koeficijent pokrića ukupnog duga.....	59
4.5. Pokazatelji rentabilnosti.....	60
4.5.1. Stopa poslovnog i neto dobitka.....	60
4.5.1.1. Racio analiza bilansa uspeha.....	60
4.5.1.2. Grafikon rentabilnosti	61
4.5.2. Stopa prinosa na ukupna poslovna sredstva	63
4.5.3. Stopa prinosa na sopstvena poslovna sredstva	64
4.5.4. Druge finansijske analize	64
4.5.4.1. Du Pont sistem analize.....	64
4.6. Pokazatelji tržišne vrednosti.....	67
4.6.1. Neto dobitak po akciji	67
4.6.2. Odnos tržišne cene po akciji i neto dobitka po akciji	68
4.6.3. Racio plaćanja dividende.....	69
4.6.4. Dividendna stopa	69
4.6.5. Knjigovodstvena vrednost po akciji.....	70
5. RIZIK I LEVERIDŽ	71
5.1. Poslovni rizik i poslovni leveridž	71
5.2. Finansijski rizik i finansijski leveridž.....	72
5.3. Totalni rizik i kombinovani leveridž	74
5.4. Tačka indiferencije finansiranja	75
6. IZVEŠTAJ O TOKOVIMA FINANSIJSKIH SREDSTAVA	76
6.1. Izveštaj o tokovima ukupnih poslovnih sredstava.....	76
6.2. Izveštaj o tokovima neto obrtnih sredstava.....	78
6.3. Izveštaj o tokovima gotovine	79

II DEO	84
UPRAVLJANJE POSLOVNIM FINANSIJAMA	84
1. UPRAVLJANJE NETO OBRTNIM SREDSTVIMA	84
1.1. Neto obrtna sredstva	84
1.2. Rentabilnost i rizik	86
1.3. Metode finansiranja	87
1.3.1. Metod finansiranja prema ročnosti vezivanja sredstava	87
1.3.2. Konzervativni metod finansiranja	87
1.3.3. Kompromisni metod finansiranja	88
2. UPRAVLJANJE GOTOVINOM	88
2.1. Gotovina	88
2.2. Saldo gotovine	89
2.3. Viškovi gotovine	90
2.4. Menadžment strategije gotovine	94
3. UPRAVLJANJE KUPCIMA	97
3.1. Kreditna politika i uslovi	97
3.2. Naplata potraživanja	101
4. UPRAVLJANJE ZALIHAMA	102
4.1. Stvaranje zaliha	103
4.2. Troškovi zaliha	104
4.3. Menadžment zaliha	104
4.3.1. Merenje uspešnosti upravljanja zalihama	109
5. FINANSIJSKO UPRAVLJANJE INVESTICIJAMA	110
5.1. Finansijska ocena investicija	110
5.1.1. Metodi ocena i rangiranje	110
5.1.2. Investicije i rizik	114
5.1.3. Investicione odluke u uslovima rizika i neizvesnosti	116
6. FINANSIJSKA ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA	118
III DEO	123
BIZNIS PLAN sa posebnim osvrtom na FINANSIJSKI BIZNIS PLAN	123
1. BIZNIS PLAN	123
1.1. Svrha i sadržaj planiranja i biznis plana	123
1.1.1. Globalni ciljevi biznis plana	123
1.1.2. Elementi biznis plana	124
1.1.2.1. Osnovni cilj biznis plana	124
1.1.2.2. Naslovna strana	125
1.1.2.3. Rezime biznis plana	125
1.1.2.4. Profil kompanije	125
1.1.2.5. Ocena tržišne pozicije	126
1.1.2.6. Marketing plan	126

1.1.2.7. Menadžment plan	126
1.1.2.8. Plan proizvodnje	127
1.1.2.9. Prodajni plan	127
1.1.2.10. Finansijski plan.....	127
1.1.2.11. Plan razvoja	127
1.1.2.12. Dodatak biznis plana.....	127
1.1.3. Stručna znanja, menadžment tim i organizacija za biznis plan	128
1.2. Inovacije i inovacioni procesi.....	128
1.3. Preduzetnički procesi.....	129
1.4. Preduzetnički menadžment	131
1.5. Liderstvo	132
1.6. Tržišna pozicija	133
1.7. Poslovni faktori, osnovne procene i proračuni.....	133
1.8. Svrnjavanje biznis plana.....	136
1.9. Realizacija i rezime biznis plana	137
2. MARKETING BIZNIS PLAN	138
2.1. Ciljno tržište	138
2.2. Marketing strategija	139
2.3. Marketing miks.....	140
3. PROIZVODNI, PRODAJNI I USLUŽNI BIZNIS PLAN.....	140
3.1. Analiza tržišta.....	141
3.2. Lokacija poslovanja	141
3.3. Oprema.....	142
3.4. Kapaciteti	142
3.5. Intelektualna svojina	143
4. MENADŽMENT BIZNIS PLAN.....	144
4.1. Vlasnička transformacija.....	144
4.2. Kadrovska struktura.....	145
4.3. Fluktuacija zaposlenih	146
4.4. Menadžment ljudskih resursa.....	146
5. FINANSIJSKI BIZNIS PLAN	148
5.1. Sadržina i zadaci finansijskog biznis plana.....	148
5.1.1. Podaci o investitoru.....	148
5.1.2. Opis budućih planova.....	149
5.1.3. Informacije iz biznis plana za preduzetnike	149
5.1.4. Informacije iz biznis plana za banke.....	150
5.2. Primenljivost načela planiranja kod finansijskog biznis plana.....	150
5.2.1. Načelo sistematičnosti.....	151
5.2.2. Načelo jasnosti.....	151
5.2.3. Načelo potpunosti	151
5.2.4. Načelo nezavisnosti.....	152
5.2.5. Načelo elastičnosti	152

5.2.6. Načelo zaštite od prezaduženosti.....	152
5.2.7. Načelo vremenske tačnosti.....	152
5.2.8. Načelo tačnosti iznosa.....	153
5.3. Utvrđivanje obima potencijalnog biznisa.....	153
5.4. Uplate i isplate, primanja i izdavanja.....	154
5.5. Projekcija prihoda, dobiti / gubitka	154
5.6. Definisanje potrebnih resursa.....	156
5.7. Planiranje novčanih tokova.....	156
5.7.1. Poslovne (operativne) aktivnosti.....	158
5.7.2. Investicione aktivnosti.....	158
5.8. Finansijske aktivnosti	159
5.8.1. Bilansni metod.....	160
5.8.1.1. Metod projektovanog bilansa stanja	161
5.8.1.2. Metod korigovanog bilansa uspeha	161
5.8.2. Dinamički metod.....	162
5.8.2.1. Plan primanja i izdavanja gotovine.....	162
5.8.2.2. Plan suficita i deficita gotovine	163
5.8.2.3. Plan zaduživanja i otplata	163
5.9. Svodno finansijsko planiranje	163
5.9.1. Plan obima i prihoda od prodaje	165
5.9.2. Plan proizvodnje i zaliha	167
5.9.3. Plan troškova nabavke i prodaje	168
5.9.4. Plan troškova uprave i administracije	169
5.9.5. Plan kapitalnih ulaganja	170
5.9.6. Plan novčanih tokova, bilansa stanja i uspeha.....	171
5.10. Utvrđivanje standarda	174
5.10.1. IAS – 1, Izrada i prezentacija finansijskih izveštaja	175
5.10.2. IAS – 7, Izrada i prezentacija bilansa novčanih tokova	175
5.11. Struktura finansijskog biznis plana.....	175
5.12. Elementi finansijskog biznis plana	176
5.12.1. Opšti podaci.....	176
5.12.2. Tekuće poslovanje i rezultati iz prethodnog perioda	177
5.12.3. Tržišni ambijent poslovanja.....	177
5.12.4. Sadašnji profil poslovanja	177
5.12.5. Kvalifikaciona struktura i zaposlenost	178
5.12.6. Bilans stanja.....	178
5.12.7. Bilans uspeha	178
5.12.8. Izabrani finansijski pokazatelji	179
5.12.9. Procena budućeg finansijskog položaja	179
5.13. Finansijska kontrola i revizija	179
5.13.1. Kontrola zasnovana na finansijskoj dokumentaciji (bilansima).....	180
5.13.2. Instrumenti analize i kontrole	180
5.13.3. Kontrola u okviru finansijske funkcije.....	181
5.13.4. Kontrola u okviru računovodstvene funkcije	181

5.13.5. Ispitivanje novčanih sredstava u postupku revizije.....	182
5.13.6. Revizija i vizuelizacija plana	183
BERZANSKO PPOSLOVANJE	185
1. KARAKTERISTIČNA OBELEŽJA I ZNAČAJ FINANSIJSKOG TRŽIŠTA	185
1.1. Osnovne funkcije finansijskog tržišta.....	186
1.2. Struktura finansijskog tržišta.....	187
1.2.1. Pojam i vrste finansijskog tržišta	188
1.3. Razvoj i ključni trendovi u razvoju savremenog finansijskog tržišta.....	193
1.3.1. Korelaciona veza savremenog finansijskog tržišta i terminskog deviznog tržišta.....	195
2. BERZE I BERZANSKO TRŽIŠTE.....	196
2.1. Berze - pojam i značaj	196
2.2. Osnovne karakteristike organizacije i funkcionisanja berze	202
2.3. Osnovne berzanske podele.....	205
3. VANBERZANSKO TRGOVANJE (OTC)	209
3.1. Institucije koje učestvuju na OTC	210
3.2. Trgovanje na OTC	211
3.3. Brokerske kuće	211
3.4. Organizacija brokerskih kuća.....	216
3.5. Klirinške kuće.....	217
4. TERMINSKO TRŽIŠTE.....	218
4.1. Načini primene finansijskih derivata na terminskom tržištu	223
4.2. Osnovne vrste finansijskih derivata.....	223
4.2.1. Čvrsti ili neuslovljeni terminski ugovori.....	224
4.2.1.1. Forvard ugovori ili klasični terminski ugovori	225
4.2.1.2. Fjučers ugovori i osnovne karakteristike	225
4.2.1.3. Swap ugovori	226
4.2.1.4. Uslovljeni, opcijski ugovori.....	226
LEKSIKON POJMOVA	227
LITERATURA	237